

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 763/2015-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. novembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, [REDAKČNÝ ZNAČENIE], ktorou namieta porušenie práva na rešpektovanie korešpondencie podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava vo veci vedenej pod sp. zn. 593051-1/2014-DT a jeho rozhodnutím z 19. mája 2014 a práva na rešpektovanie korešpondencie podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 47/15/1000 a jej prípisom z 28. septembra 2015, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. októbra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie práva na rešpektovanie korešpondencie podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „ústav na výkon trestu“) vo veci vedenej pod sp. zn. 593051-1/2014-DT a jeho rozhodnutím z 19. mája 2014 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie ústavu na výkon trestu“) a práva na rešpektovanie korešpondencie podľa čl. 8 dohovoru v spojení s právom na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 47/15/1000 a jej prípisom z 28. septembra 2015 (ďalej len „napadnutý prípis generálnej prokuratúry“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ požiadal Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov o poskytnutie interných predpisov na DVD nosiči, ktorý dostal v poštovej zásielke 11. apríla 2014. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že *„Pri odovzdávaní mi poštovej zásielky väznica prostredníctvom pedagóga prikázala, aby som DVD nosič vybral a odovzdal na kontrolu a následne požiadal riaditeľa o povolenie si ho prezrieť na počítači. To som odmietol, lebo obsah úradnej zásielky podlieha tajomstvu. ... Pred celou mi ho odňali aj s obálkou, v ktorej mi bol doručený a oznámili mi začatie disciplinárneho konania za disponovanie zakázanou vecou.“*

Sťažovateľ (t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, pozn.) bol rozhodnutím ústavu na výkon trestu sp. zn. 593051-1/2014-DT z 9. mája 2014 (ďalej len „rozhodnutie z 9. mája 2014“) uznaný za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia na tom skutkovom základe, že 14. apríla 2014 pri predvádzaní na počítačovú miestnosť bola vykonaná preventívna prehliadka a počas prehliadky bol u neho nájdený 1 ks CD nosiča v otvorenej obálke, čím porušil povinnosť odovzdať do úschovy ústavu na výkon trestu vec, ktorej držanie s prihliadnutím na jej cenu, množstvo alebo spôsob používania je zakázané alebo

v rozpore s účelom trestu, ako aj zákaz prechovávať akékoľvek predmety, ktorými by mohol mať účel výkonu trestu podľa § 39 písm. d) a § 40 písm. i) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu“), za čo mu bol uložený disciplinárny trest podľa § 52 ods. 3 písm. a) citovaného zákona - pokarhanie.

V rozhodnutí ústavu na výkon trestu z 9. mája 2014 sa okrem iného uvádza:

„... menovaný po prevzatí korešpondencie bol vyzvaný službukonajúcim pedagógom, aby odovzdal predmetné CD na kontrolu a zaevidovanie, ako to už urobil pred tým. Taktiež bol upozornený, že ak mu bude nájdené predmetné CD pri prehliadke bude sa to riešiť, ako nedovolená vec. Menovaný má pritom viacej CD médií, ktorá má uložené a vždy na požiadanie sa mu po schválení umožňuje prezrieť. Dostupné a predvídateľné znenie § 25 zákona o výkone trestu umožňuje odsúdenému prispôbiť svoje správanie pravidlám stanoveným v zákone. Vo vzťahu k zákonnej možnosti žiadateľa o sprístupnenie informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov – vybrať spôsob sprístupnenia informácie (ústne, nahliadnutím do spisu vrátane možnosti vyhotoviť si odpis alebo výpis, odkopírovaním informácií na technický nosič dát, sprístupnením kópií predlôh s požadovanými informáciami, telefonicky, faxom, poštou, elektronickou poštou) – to znamená, že odsúdený by mal požiadať o sprístupnenie informácií v písomnej forme. Iným spôsobom sprístupnenia informácií sa odsúdený ako žiadateľ vystavuje tomu, že reálny prístup k informácii bude technicky nevykonateľný, nakoľko ústav nemá povinnosť zabezpečovať odsúdenému prístup k nim určeným technickým prostriedkom, ktoré sa nemôžu vzhľadom na výkon trestu uplatniť. Odsúdený si napriek vyššie uvedenému požiadal o sprístupnenie informácie na CD nosiči (toto právo mu nebolo upreté) ústav postupoval podľa povinnej osoby – odosielateľa informácie: - povinná osoba je uvedená v § 25 ods. 3 zákona o výkone trestu – do korešpondencie sa nenahliada – odsúdený je povinný odovzdať CD do úschovy ústavu, resp. môže požiadať o ich osobnú držbu (iné veci osobnej potreby).“

Odvolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu ústavu na výkon trestu z 9. mája 2014 ústav na výkon trestu napadnutým rozhodnutím zamietol, pričom v jeho odôvodnení okrem iného uviedol:

„Odvolací orgán nesúhlasí s tvrdeniami odvolateľa, pretože neodovzdal do úschovy vec, ktorá je zakázaná, resp. prechovával technické zariadenie umožňujúce komunikáciu alebo záznam informácií. Odsúdený nemal povolený od riaditeľa ústavu uvedený CD nosič, v prípade ak by oň požiadal štandardnou cestou mohol by mu byť uvedený CD nosič povolený – tak ako viackrát v minulosti. Odsúdený svojim konaním vedome porušil zákon, pretože bol riadne príslušníkom vyzvaný, aby odovzdal do úschovy predmetný CD nosič a teda jedná sa o zavinené nesplnenie povinnosti, resp. zákazov v zmysle zákona.“

V nadväznosti na vydanie napadnutého rozhodnutia ústavu na výkon trestu sťažovateľ podal podnet, ktorým v súlade s § 18 ods. 2 písm. c) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) žiadal Krajskú prokuratúru v Trenčíne (ďalej len „krajská prokuratúra“) o zrušenie rozhodnutia ústavu na výkon trestu z 9. mája 2014 a napadnutého rozhodnutia ústavu na výkon trestu.

Krajská prokuratúra prípisom č. k. 3 Kn 114/15/3300-9 zo 16. apríla 2015 sťažovateľovi oznámila, že postup príslušníkov ústavu na výkon trestu bol zákonný, a z toho dôvodu jeho podnet na zrušenie „rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu“ ako nedôvodný odložila. Podaním z 26. júla 2015 adresovaným generálnej prokuratúre sa sťažovateľ domáhal preskúmania vybavenia svojho predchádzajúceho podnetu argumentujúc, že jemu uložený disciplinárny trest je nezákonný. Generálna prokuratúra vyhodnotila podanie sťažovateľa ako opakovaný podnet a napadnutým prípisom ho ako nedôvodný odložila.

Podľa sťažovateľa *„zásah väznice bol nezákonný a protiľudskoprávny. Väznica vo svojich rozhodnutiach argumentuje ustanoveniami § 7 ods. 4 a § 40 písm. i) zákona o výkone trestu, ktoré pojednávajú o tom, že odsúdenému sa odnímu veci, ktorými by mohol byť ohrozený život, zdravie, majetok, ktorými by mohol byť marený účel výkonu trestu, narušovaný ústavný poriadok, prostriedky audiovizuálnej techniky a pod. a ktoré má*

zakázané mať. Väznica vôbec ani konkrétne neuvádza, že ktorá charakteristika sa vzťahuje na CD/DVD) nosič, lebo iba formalisticky celé ust. § 40 písm. i) na túto vec aplikovala, čo som namietal v odvolaní proti rozhodnutiu. Mám za to, že CD/DVD nosič, ktorý je v podstate z umelej hmoty nemožno považovať za vec, o ktorej pojednáva tento zákaz v čom mi dá za pravdu každý rozumný človek a čo preukazuje samotné rozhodnutie väznice v ktorom tvrdí, že z takejto veci nehrozí žiadne subjektívne riziko. ... mám za to, že zásahy väznice do môjho práva na súkromie spôsobom, že som nútený otvárať poštové zásielky od štátnych orgánov a obhajcu, vydávať im informácie v nich obsiahnuté na CD/DVD nosiči na kontrolu a následne žiadať o ich prezretie a pokiaľ tak neurobím, tak ma potrestajú, sú nezákonné a hrubo porušujúce moje právo garantované Ústavou SR a Dohovorom na súkromie.“.

Vo vzťahu k napadnutému prípisu generálnej prokuratúry sťažovateľ namieta:

„Prokurátori vo svojich listoch argumentujú iba ustanovením § 23 ods. 1 zákona o výkone trestu, z ktorého dedukujú, že keďže sa v ňom CD/DVD nespomína, tak sa jedná o zakázanú vec, ktorú ak chcem mať, tak musím žiadať riaditeľa o povolenie. Ako aj to, že v ústavnom poriadku sa tiež nenachádza medzi vecami, ktoré môže mať väzeň v počítačovej miestnosti pri sebe. Tieto argumenty taktiež neobstoja vzhľadom na to, čo som už uviedol, ako aj to, že keď mi oslovený štátny orgán ako napr. Ústavný súd SR na základe mojej žiadosti poskytne informácie na CD/DVD nosiči, tak deklaruje moje nespochybniteľné právo na poskytnuté informácie, s ktorými mám reálne resp. účinné právo disponovať a teda sa s nimi oboznámiť napr. na počítači, ktorý vo väznici na tento účel je a nejaký riaditeľ väznice nemá žiadne privilegované právo, aby rozhodoval a teda de facto vykonával nejakú pomyslenú revíziu správnosti môjho uplatneného práva, keď musím jeho žiadať, že či si ich vôbec môžem prezrieť na počítači. Mám za to, že som uplatňoval svoje právo na informácie v spojení s právom na súkromie a preto mi nemohla byť spôsobená ujma napr. tým, že ma disciplinárne potrestali. Došlo preto k porušeniu môjho práva na súkromie zo strany väznice a k porušeniu tohto istého práva v spojení s právom na účinný opravný prostriedok zo strany prokuratúr. Na základe namietaných zásahov, je nepochybné, že zásah štátu svojimi orgánmi moci a to väznicou a prokuratúrami do môjho práva na súkromie korešpondencie medzi mnou a štátnymi orgánmi a obhajcom, bol a je nezákonný a

nebol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti, teda nebola splnená ani len prvá podmienka a už vôbec nie ta druhá, ktorá je prísnejšia, lebo je absurdné, aby štát kontroloval svojim orgánom svoje orgány, či mi náhodou posielajú informácie, ktorými by mohol byť marený účel výkonu trestu...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1) Základné ľudské právo sťažovateľa na súkromie korešpondencie podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd postupom ÚVTOS a ÚVV Ilava v konaní č.593051-1/2014-DT, v ktorom mu jeho rozhodnutím zo dňa 19. 5. 2014 právoplatne uložil disciplinárny trest porušené bolo.

2) Základne ľudské právo sťažovateľa na súkromie korešpondencie podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd v spojení s čl. 13 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd postupom Generálnej prokuratúry SR v konaní č. IV/2 Gn 47/15/1000, v ktorom mu jeho opakovaný podnet listom zo dňa 28. 9. 2015 odložila ako nedôvodný porušené boli.

3) List Generálnej prokuratúry SR č. IV/2 Gn 47/15/1000-10 zo dňa 28. 9. 2015 zrušuje a vec jej vracia na nové prejednanie a rozhodnutie.

4) Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadošťačenie v sume 1300,- eur (slovom tisíc tristo eur), ktoré je mu povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu porušovateľ v prvom rade.

5) Porušovateľ v prvom rade je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia kancelárii Ústavného súdu SR do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 8 dohovoru postupom ústavu na výkon trestu vo veci vedenej sp. zn. 593051-1/2014-DT a jeho rozhodnutím z 19. mája 2014

Pokiaľ ide o sťažnosťou napadnuté rozhodnutie ústavu na výkon trestu z 19. mája 2014 a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, ústavný súd považuje za potrebné zvýrazniť, že ide o rozhodnutie o disciplinárnom previnení, ktorým bol sťažovateľovi vykonávajúcemu trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu uložený disciplinárny trest.

Podľa § 18 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor dozerá na to, aby v miestach, kde sa vykonáva... trest odňatia slobody..., boli držané osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu o pozbavení alebo obmedzení osobnej slobody a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný c) písomným príkazom zrušiť alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom...

Podľa § 96 zákona o výkone trestu dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu. Týmto predpisom je práve zákon o prokuratúre.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona o výkone trestu a zákona o prokuratúre, sťažovateľ mal možnosť domáhať sa ochrany ním označeného práva tak, ako to namietal v sťažnosti podanej ústavnému súdu, práve prostredníctvom príslušnej prokuratúry ako orgánu vykonávajúceho dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu, ktorá je oprávnená a zároveň povinná v prípade zistenia porušenia právnych predpisov ústavom na výkon trestu vo vzťahu k osobe sťažovateľa zabezpečiť nápravu nezákonného stavu.

Skutočnosť, že preskúmanie rozhodnutí o disciplinárnom previnení vydaných orgánmi ústavu na výkon trestu patrí do právomoci príslušnej prokuratúry, potvrdzuje aj judikatúra všeobecných súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžo 53/2011 z 20. marca 2012).

Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je princíp subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (m. m. III. ÚS 149/04). Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

Proti namietanému porušeniu práva podľa čl. 8 dohovoru napadnutým rozhodnutím ústavu na výkon trestu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, mohol sťažovateľ podať podnet (čo aj využil), o ktorom bola oprávnená a aj povinná rozhodnúť krajská prokuratúra. Právomoc krajskej prokuratúry preskúmať podnet sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 8 dohovoru postupom generálnej prokuratúry v napadnutom konaní a jej prípisom z 28. septembra 2015

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím príslušného štátneho orgánu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného štátneho orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 237/05, I. ÚS 43/07).

Sťažovateľ namieta, že generálna prokuratúra „*zasiahla do jeho práva na súkromie korešpondencie*“ v spojení s právom na účinný prostriedok nápravy, pričom tento zásah podľa jeho názoru bol a je nezákonný a nespĺňa ani podmienku nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti, pričom je absurdné, aby „*štát kontroloval svojim orgánom svoje orgány, či mi náhodou posielajú informácie, ktorými by mohol byť marený účel výkonu trestu*“.

Z obsahu sťažnosti možno vyvodit' nespokojnosť sťažovateľa s vybavením opakovaného podnetu generálnou prokuratúrou, pričom poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že „*má právo na poskytnuté informácie, s ktorými má reálne resp. účinné právo*

disponovať a teda sa s nimi oboznámiť napr. na počítači, ktorý vo väznici na tento účel je a nejaký riaditeľ väznice nemá žiadne privilegované právo, aby rozhodoval a teda de facto vykonával nejakú pomyslenú revíziu správnosti môjho uplatneného práva, keď musím jeho žiadať, že či si ich vôbec môžem prezrieť na počítači“.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné pre posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného predpisu, či sú splnené podmienky na podávanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 34 ods. 3 zákona o prokuratúre ak v tej istej veci, v ktorej už bol vybavený podnet iného podávateľa podnetu, podá podnet ďalší podávateľ podnetu bez uvedenia nových skutočností, vec netreba prešetrovať; podávateľ podnetu sa upovedomí o výsledku vybavenia pôvodného podnetu (odsek 3).

V súlade s čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia a morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Právo na rešpektovanie korešpondencie chráni možnosť výmeny informácií medzi jednotlivcami a dôvernosť tejto komunikácie. Prijemca korešpondencie sa však môže rozhodnúť jej obsah zverejniť, pričom v takomto prípade právo na rešpektovanie korešpondencie dotknuté nebude (A. D. proti Holandsku, rozhodnutie Komisie pre ľudské práva z 11. 1. 1994, sťažnosť č. 21962/93, bod 2).

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 8 dohovoru je pri skúmaní (ne)porušenia práva na rešpektovanie korešpondencie nevyhnutné zistiť, ak k zásahu do tohto práva došlo, či tento zásah spĺňa podmienku legality (k zásahu došlo na základe zákona), podmienku legitimacy (k zásahu došlo na účely jedného zo záujmov vymenovaných v ustanovení čl. 8 dohovoru) a podmienku proporcionality (zásah bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti) [k tomu pozri aj Kmec, J. a spol.

Evropská úmluva o lidských právech. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2012, s. 882]. Zásahom v zmysle čl. 8 dohovoru pritom nemusí byť každé konanie orgánu verejnej moci s dopadom na niektorý zo záujmov chránených citovaným ustanovením. Odňatie slobody samo osebe so sebou prináša zásah do súkromného a rodinného života, často normálne obmedzenia vyplývajúce z pobytu vo väzení a väzenskej disciplíny v priebehu zákonného zbavenia slobody nebudú predstavovať zásah do súkromného alebo rodinného života (D. G. proti Írsku, rozsudok zo 16. 5. 2002, sťažnosť č. 39474/98, bod 105).

Citovanej judikatúre ESLP zodpovedá aj text § 4 ods. 1 zákona o výkone trestu, podľa ktorého je odsúdený počas výkonu trestu povinný podrobiť sa obmedzeniam tých základných práv a slobôd, ktorých výkon by bol v rozpore s účelom výkonu trestu alebo ktoré sa nemôžu vzhľadom na výkon trestu uplatniť. Odsúdený je obmedzený najmä v práve na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, slobode pohybu a pobytu, zachovaní listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností, v práve slobodnej voľby povolania a v práve na nakladanie s vecami osobnej potreby.

V napadnutom prípise generálnej prokuratúry sa predovšetkým uvádza:

«Podľa § 23 odsek 1 zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdený môže mať pri sebe v cele alebo izbe fotografie, vlastné knihy, časopisy, študijné materiály, písomnosti, ktoré bezprostredne súvisia s konaním vo veci odsúdeného, osobnú korešpondenciu, potreby na korešpondenciu, hygienické potreby, veci zakúpené podľa § 30, v množstve, ktoré zodpovedá možnostiam ich uloženia v skrinke, hodinky, elektrický holiaci strojček, ponorný varič alebo rýchlovarnú kanvicu, ak je v cele alebo izbe elektrická zásuvka a splňa podmienky podľa odseku 3, a ďalšie veci povolené riaditeľom ústavu.

Podľa § 23 odsek 2 zákona č. 475/2005 Z. z. riaditeľ ústavu určuje veci osobnej potreby, ktoré môže mať odsúdený pri sebe mimo cely alebo izby.

Podľa § 25 odsek 1 zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdený má právo prijímať a na vlastné náklady odosielať písomné správy v listinnej podobe (ďalej len „korešpondencia“) bez obmedzenia, ak sa ďalej neustanovuje inak. Povolenu hmotnosť a rozmery korešpondencie upravuje osobitný predpis.

V nadväznosti na vyššie uvedené je potrebné konštatovať, že ustanovenie § 23 zákona č. 475/2005 Z. z. uvádza veci osobnej potreby, ktoré môže mať odsúdený pri sebe alebo na izbe, medzi ktorými sú i študijné materiály v listinnej podobe a ďalšie veci povolené riaditeľom ústavu. Riaditeľ ústavu určuje veci osobnej potreby, ktorými môže odsúdený disponovať, napr. v počítačovej miestnosti. Riaditeľom ústavu nebolo určené, že v počítačovej miestnosti môžete mať predmetný CD nosič. Vzhľadom na to, že s poukazom na § 23 zákona č. 475/2005 Z. z. CD a DVD nosiče nie sú uvedené medzi vecami osobnej potreby, ktoré môžete mať pri sebe v cele alebo izbe, podliehajú schváleniu riaditeľom ústavu bez ohľadu na ich pôvod, čo vo Vašom prípade nebolo splnené. ... preto opakovaný podnet z 26. júla 2015 odkladám ako nedôvodný.»

Ústavný súd po preskúmaní prípisu generálnej prokuratúry o vybavení opakovaného podnetu sťažovateľa č. k. IV/2 Gn 47/15/1000-10 z 28. septembra 2015 dospel k záveru, že generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa riadne vybavila, jej závery vo vzťahu k námietkam sťažovateľa sú primeraným spôsobom odôvodnené, nie sú arbitrárne, a v konečnom dôsledku sú akceptovateľné aj s poukazom na judikatúru ESLP k právu na rešpektovanie korešpondencie. Podľa názoru ústavného súdu z uvedeného vyplýva, že generálna prokuratúra sa náležite zaoberala opakovaným podnetom sťažovateľa, nebola vo veci vybavenia jeho opakovaného podnetu nečinná a o spôsobe preskúmania tohto podnetu sťažovateľa aj riadne vyrozumela. Samotná skutočnosť, že generálna prokuratúra dospela k inému záveru, a tým sa odchyľila od očakávaní a predstáv sťažovateľa, nie je dôvodom na vyslovenie porušenia ním v sťažnosti označeného práva.

Ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa nad rámec citovaného osobitne predovšetkým k tvrdeniu sťažovateľa, podľa ktorého „riaditeľ väznice nemá žiadne privilegované právo rozhodovať o správnosti práva na poskytnuté informácie, s ktorými mám reálne resp. účinné právo disponovať a teda sa s nimi oboznámiť napr. na počítači, ktorý vo väznici na tento účel je“.

Podľa § 23 ods. 1 zákona o výkone trestu odsúdený môže mať pri sebe v cele alebo izbe fotografie, vlastné knihy, časopisy, študijné materiály, písomnosti, ktoré bezprostredne

súvisia s konaním vo veci, v ktorej odsúdený vykonáva trest, ako aj písomnosti týkajúce sa iných právnych vecí odsúdeného, osobnú korešpondenciu, potreby na korešpondenciu, hygienické potreby, veci zakúpené podľa § 30, v množstve, ktoré zodpovedá možnostiam ich uloženia v skrinke, hodinky, elektrický holiaci strojček, ponorný varič alebo rýchlovarnú kanvicu, ak je v cele alebo izbe elektrická zásuvka a spĺňa podmienky podľa odseku 3, a ďalšie veci povolené riaditeľom ústavu.

Podľa § 23 ods. 2 zákona o výkone trestu riaditeľ ústavu určuje veci osobnej potreby, ktoré môže mať odsúdený pri sebe mimo cely alebo izby.

V súlade s § 39 písm. d) zákona o výkone trestu je odsúdený povinný odovzdať do úschovy ústavu veci, ktorých držanie s prihliadnutím na ich cenu, množstvo alebo spôsob používania je zakázané alebo v rozpore s účelom výkonu trestu, šetrne zaobchádzať so zverenými vecami, vo všetkých priestoroch ústavu a v osobných veciach udržiavať poriadok, čistotu, dodržiavať zásady hygieny a nepoškodzovať cudzí majetok.

V súlade s § 25 ods. 1 zákona o výkone trestu odsúdený má právo prijímať a na vlastné náklady odosielať písomné správy v listinnej podobe (ďalej len „korešpondencia“) bez obmedzenia, ak sa ďalej neustanovuje inak. Povolenú hmotnosť a rozmery korešpondencie upravuje osobitný predpis.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o výkone trestu nahliadnuť do korešpondencie odsúdeného má právo riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru; pritom je oprávnený oboznámiť sa s jej obsahom. Ústav je povinný zadržať korešpondenciu, ak obsahuje informáciu s hanlivým obsahom, informáciu, ktorá môže narušiť účel výkonu trestu, alebo vec alebo jej obsah zakladá podozrenie z páchania trestnej činnosti.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o výkone trestu nahliadnutie do korešpondencie je neprípustné, ak je zrejmé, že ide o korešpondenciu

a) medzi odsúdeným a jeho obhajcom,

b) medzi odsúdeným a Kanceláriou prezidenta Slovenskej republiky, Národnou radou Slovenskej republiky, Úradom vlády Slovenskej republiky, Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky alebo verejným ochrancom práv,

c) medzi odsúdeným a štátnymi orgánmi Slovenskej republiky, ktoré sú príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv, ako aj medzi odsúdeným a medzinárodnými orgánmi a medzinárodnými organizáciami, ktoré sú podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, príslušné na prejednanie podnetov alebo sťažností týkajúcich sa ochrany ľudských práv,

d) medzi odsúdeným a súdom,

e) zaslanú odsúdenému diplomatickou misiou alebo konzulárnym úradom cudzieho štátu.

Podľa názoru ústavného súdu vo veci sťažovateľa nešlo o neprípustný zásah do jeho práva na rešpektovanie korešpondencie. Z citovaných ustanovení zákona o výkone trestu pre sťažovateľa vyplývala povinnosť odovzdať CD nosič do úschovy ústavu na výkon trestu alebo požiadať o jeho osobitnú držbu ako pri inej veci osobnej potreby, ktorá podlieha schváleniu riaditeľom ústavu na výkon trestu. Keďže sťažovateľ zákonnú povinnosť porušil, vystavil sa tým nebezpečenstvu disciplinárneho konania, výsledkom ktorého bolo uloženie disciplinárneho trestu formou pokarhania.

Ako vyplýva zo samotného rozhodnutia ústavu na výkon trestu z 9. mája 2014, tento s odkazom na § 25 ods. 3 zákona o výkone trestu do korešpondencie nenahliadal, teda neporušil s ohľadom na postavenie odosielateľa komunikácie (orgán verejnej moci) dôvernosť korešpondencie. Zákonná povinnosť, podľa ktorej je sťažovateľ ako prijímateľ korešpondencie vo forme CD nosiča povinný odovzdať tento do úschovy samotného ústavu, resp. môže požiadať o jeho osobnú držbu ako vec inej osobnej potreby, nijakým spôsobom neobmedzuje možnosť výmeny informácií medzi sťažovateľom a orgánom verejnej moci a predstavuje v konečnom dôsledku len zákonnú podmienku, splnenie ktorej je predpokladom pre realizáciu jeho práva na rešpektovanie korešpondencie. Ide pritom o obmedzenia, ktoré vyplývajú z povahy a podstaty výkonu trestu odňatia slobody,

v ktorom sa sťažovateľ ako odsúdený nachádza. Riaditeľ ústavu na výkon trestu teda (ako si to mylne vykladá sťažovateľ) nerozhoduje o práve sťažovateľa disponovať a oboznámiť sa s informáciami uchovávanými na CD nosiči prostredníctvom počítača, ktorý sa na tento účel vo väznici nachádza.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nezistil, že by opakovaný podnet nebol riadne podľa zákona o prokuratúre preskúmaný nadriadeným prokurátorom podľa platných právnych noriem, a takisto nezistil žiadnu takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým prípisom a právom podľa čl. 8 dohovoru, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

Na tomto základe ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.3 K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým prípisom generálnej prokuratúry z 28. septembra 2015 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z citovaného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájiteľné právne tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že podľa judikatúry EŠLP sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť

tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, bod 52). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takému záveru vo vzťahu k postupu generálnej prokuratúry v napadnutom konaní a napadnutým prípisom v tomto konaní vydanom nedospel, a preto sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 13 dohovoru odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2015